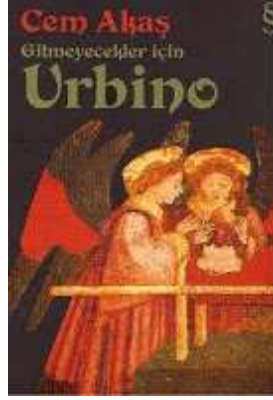

Urbino'nun En Çok İstanbul'a Dönüşünü Severim

Cem Akış'ın "7" başlıklı -gerçek anlamda- kült romanı, bu yıl 15. yaşını kutluyor. Şu kısacık tanıtım yazısında, o kitaptan uzun uzadıya bahsedecek değiliz ama Türk Edebiyatındaki ayrık ve ayrıcalıklı yerini hatırlatmadan, yazara ciddi ve nitelikli bir hayran kitlesi kazandırdığını not düşmeden ve Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan şu topraklarda, yenilikçi bir romanın kıpırdanmasında büyük pay sahibi olduğunun altını çizmeden de bırakamayız; hatırı kalır. Bugün 30'lu yaşlarının başında ya da 20'li yaşlarının sonundaki birçok tuhaf insanın az önce kurduğum uzun cümlelerin içeriğine hak verdiğini duyar gibi oluyorum (Ben böylesi mistik bağları TimeOut'ta kurdum kardeşlerim).

İşte belki de bu yüzden, yazarın bibliyografyasında "Kitapları" bölümüne 16 sıra numarasıyla kaydolacak "Gitmeyecekler için Urbino"nun zayıf arka kapak metni "Cem Akış'ı tanıyıp seven ve tanımak isteyen tüm okurlar için..." diye sonlanıyor. Elbette herhangi bir okurun, herhangi bir yazarla tanışık doğmuş olmak gibi bir şansı yok. Ama bence Yaşar Kemal'in yeni kitabının arka kapağında "tanışmak için iyi bir fırsat" gibi bir ibare yer alsaydı bir kıkırdarız, bir müstehzi gülümseme gelir dudağımıza yapışır. Bir standart sayı öneremiyorum; yine de ciltlenmiş yapıtları belli bir hacme ulaşmış yazarlarla tanışacaklar, bunu sessiz sedasız bir törenle halletse, daha iyi olurmuş gibi. Ama madem yayınevi öyle bir kanalı da açık tutmuş, gel gecikmiş okur, bir tür kurmaca Urbino rehberi + önden bir bonus track sayılabilecek bu metin için, elimden geldiğince sana ben rehber olayım.

Şehre vandal vandal gireceğiz. Taş üstünde taş, baş üstünde baş kalmayacak. Bir şehri tanımak istiyorsan onu baştan kur. Bir şehri baştan kurmak istiyorsan onu baştan aşağı dümdüz et. Elini korkak alıştırma, sağlam vur, inlesin, bütün İtalya dinlesin. Yeni okur, siz henüz tanışıyorsunuz, tırsmanız da pısmanız da doğal, hem kan tuttuğunu keşke baştan söyleseydiniz. Bakın "7"yi, "Suç ve Ceza"yı zamanında mideye indirmiş okur öyle mi? Pürneşe temaşayı seyre koyulmuş, mızrağın gövdeye doğru giriş açısı ne olmalı, ortaçağ şatolarında yangının yayılma hızı ve taş yapıların alev üstündeki etkisi gibi zevkli ayrıntıları aralarında tatlı tatlı tartışıyorlar. Neyse... Nice savaş atlatmış, nice saldırı püskürtmüş, nice görkemli orduyu ağırlamış Urbino, tarih boyu şu biraz şiddet eğilimli oldukları kadar şirin ikizlerin elinden çektiğini kimseden çekmemiştir. Tam olarak neler olduğunu, niye olduğunu Tanıklar'ın ifadelerinden çözmeye çalışalım, derim. Manyetik Polarizasyon Uzmanı Kimyacı'dan ya da Hobbes'u Sevmeyen Felsefeci'den ne kadar tanık olursa tabii...

Tanıkların ifadeleri de sizi düğümün çözülmesini kolaylaştıracak bir yola sokmadıysa, gitmemiş birinin kaleminden gitmeyecekler için yazılmış şehir rehberinin sayfalarını çevirmeye başlayalım. Gitmesek de görmesek de, Urbino nedir, sebepleri nelerdir, nerededir, geçmişi nasıldır; bunları bilelim. Ünlü yapıları nelendir, ünlü kişileri kimlerdir; donanalım. Daha da önemlisi, karakteri olan hayvanlarını ve gizli yaşamı olan bitkilerini bir tanıyalım. Gündüz / gece ne yapılır, nerede kalınır; cevaplarını bulalım. Hadi yine iyiyiz: Rehber bize Urbino'yu tanıtırken, diğer yandan ikizler'e ve

icraatlarına dair bir takım ipuçları verecek. İki parmak da ben basayım: Bir, Urbino'nun ölüleri geri dönmeyi çok seviyor. Buna nasıl bir önlem alınırsa artık, almaya çalışın. İki, şehirde garip yarışma sayısı çok fazla. En az birinde hünelerinizi denemelisiniz.

Alıştırmalar: 1. Bu kitabı, Mario Levi'nin "Bir Şehre Gidememek", Italo Calvino'nun "Görünmez Kentler" ve Güven Turan'ın "Görülen Kentler" kitaplarıyla karşılaştırınız. 2. Arkadaşlarınızla ya da ailenizle "Çok gezen mi daha iyi kurgular, çok okuyan mı" konusunu tartışınız. 3. Hiç gitmediğiniz bir yer hakkında bir kompozisyon yazınız.

Cem Akış

Gitmeyecekler için Urbino

Everest Yayınları